

УДК: 378.147:615.03]:614.253.83:378.046-021.68

ВАЖЛИВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПОНЯТЬ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Білай І.М., Цис О.В., Красько М.П.

Запорізький державний медичний університет

Клінічна фармація - одна з найбільш мобільних галузей медицини на протязі останніх десятиліть. За ХХ століття в медичну клінічну практику було багато введено не тільки нових препаратів в уже відомі фармакологічні групи, але і створені фармакологічні групи нового напрямку (антипсихотичні, транквілізатори, протитуберкульозні, сульфаніламід, антибіотики і багато інших). Перспектива майбутнього розвитку клінічної фармації висуває вимоги до подальшого вдосконалення освіти провізорів-інтернів. Крім накопичення багажу фактичних знань по препаратам за роки навчання у виші, у провізорів-інтернів необхідно формувати вміння і прагнення до постійного вдосконалення своєї компетентності.

Освоїти компетентнісний підхід до результатів освіти – цей підхід локальної теорії в даний час перетворюється в суспільне явище, що претендує на роль концептуальної основи модернізації, проведеної в сфері освіти.

Структура організації системи знань повинна забезпечувати можливість все нових і нових змін. При цьому варто не протиставляти колишнє навчання в системі освіти, а логічно модернізувати його, що надасть працівникам нові можливості для професійного зростання заради майбутнього.

Для підготовки фахівців нового типу в нашій країні впроваджуються державні освітні стандарти, які містять професійні та загальнокультурні компетенції. При цьому слід пам'ятати про необхідність постійного впровадження розділів деонтології в навчальні програми вищих медичних навчальних закладів.

Крім того, необхідно розвивати соціальну взаємодію: готовність до роботи в колективі, здатність знаходити організаційно - управлінські рішення, нести за них відповідальність, прагнення до саморозвитку, досягнення мети, розуміння соціальної значущості в своїй професії.

З цією метою в розділі клінічної фармації провізори-інтерни знайомляться з історією створення та впровадження в медичну практику нових лікарських засобів на практичних заняттях з відповідних тем. Провізори-інтерни працюють з анотаціями до нових лікарських препаратів, аналізуючи і порівнюючи препарати між собою, визначаючи вибір препарату в залежності від основних властивостей і його побічної дії. Для когнітивної функції важливе вміння сконцентрувати увагу на досліджуваному предметі, що є однією з базових елементів функції людського мозку.

З метою ознайомлення провізорів-інтернів з навичками наукової роботи їм доручається виконання реферативних і дипломних робіт та заповнення щоденників курації. Ці неглибокі наукові розробки допомагають фахівцям самостійно робити висновки про отримані результати, достовірність твердження і аналіз порівняння з наявними в практичній медицині препаратами.

У зв'язку з комп'ютеризацією в більшості аптек в освітню систему для провізорів-інтернів обов'язково включено навчання користування комп'ютерами. Такий підхід до знань та інформатизації ставить людину в вигірне становище з точки зору прийняття точних рішень.

Для розвитку компетентності фахівців велике значення має розвиток працездатності, працьовитості, точність планування роботи і її виконання, витривалість, подолання труднощів, уміння мобілізувати себе, здатність впливати на вироблення оптимістичних поглядів і терпимість при розчаруваннях в роботі і допущенні помилок.

На практичних і семінарських заняттях з відповідних тем провізори-інтерни працюють з анотаціями до нових лікарських препаратів, аналізуючи і порівнюючи препарати між собою, визначаючи вибір препарату в залежності

від його основних властивостей і побічної дії. Крім того, вони набувають досвіду аналізу наукових даних, щоб робити практичні висновки, наприклад визначення частоти застосування препарату в залежності від його фармакокінетики, можливості поєднання препаратів для підвищення ефективності лікування з одного боку, а з іншого – для запобігання посилення токсичності при явищах кумуляції, потенціювання лікарських речовин.

У роки навчання в інтернатурі більшість навчальних та контрольних робіт студенти здійснюють під керівництвом викладачів, тому додаткові роботи у вигляді реферативних, оглядових та ситуаційних задач змушують провізорів-інтернів в більшій чи меншій мірі мислити самостійно, бо спрямованість тільки на тестові завдання обмежують цю здатність розвитку самостійності. Слід зазначити, що позитивний факт у викладанні клінічної фармації має подання даних про вплив препаратів і біологічно активних речовин, отриманих в результаті експериментальних досліджень.

Отже, клінічна фармація - це інтеграційна прикладна наука, яка об'єднує фармацевтичні та клінічні аспекти ведення ліків, основне завдання якої полягає в створенні належних теоретичних основ і практичних підходів – до раціонального. У зв'язку з цим як неминучий наслідок прояву тенденцій, що відбуваються в сучасній охороні здоров'я, підвищилася роль провізора і фармацевта, його відповідальність перед хворим.